

Protocol

Bijwonden

Anamnese

Algemeen: Wie, wat waar wanneer, hoe?

Tijd tussen beoordeling en ontstaan wond heeft invloed op het beleid.

- Wanneer is de wond ontstaan?

Specifieke vragen

- Is de wond rood, warm, gezwollen of pijnlijk?
- Kan de patiënt de gewrichten rondom de wond goed bewegen?
- Van wanneer is de laatste tetanusvaccinatie?
- Welk dier heeft gebeten?
- Bij een mensenbeet: besmettelijke ziektes?

Hulpvraag

Achterhaal de hulpvraag van de patiënt.

Voorgeschiedenis? Medicatie? Allergie?

- Valt de patiënt in een risicogroep?
- Gebruikt de patiënt bloedverdunners?
- Allergie voor pleisters/ betadine?

Lichamelijk onderzoek

Inspectie patiënt (ABCDE check)

- Let specifieke problemen in de C

Controles

- Temperatuur bij verdenking op wondinfectie, overige controles indien nodig

Lichamelijk onderzoek

- locatie
- diepte
- wondranden
- vascularisatie
- kleur
- kenmerken van infectie
- schone/vuile wond
- functie
- sensibiliteit

Evaluatie

Vaststellen soort bijwond

Beleid

Valkuilen

- beet giftig / bijzonder beest
- peesletsel
- prik- en kneusbijtmond

Overleg huisarts

- bij ABCDE-problemen
- specifieke locaties
- verdenking op diepere beschadiging
- wondtoilet
- hechten
- wondinfectie
- risicogroepen
- bijwonden giftig / bijzonder beest
- bijtmond mens met (mogelijk) kans op besmettelijke ziekte

Behandeling

Niet-medicamenteus: reinigen en verbinden

Medicamenteus: tetanusprofylaxe en antibiotica

Chirurgisch: hechten of steristrips, < 8 uur overwegen om (gedeeltelijk) te sluiten

Informatie voor de patiënt

- uitleg over het natuurlijk beloop
- hulpvraag beantwoorden
- uitleg over UV-bescherming
- bij chirurgische behandeling advies over nat maken

Controle/ vervolg

- controle na twee dagen
- bij chirurgische behandeling op termijn hechtingen verwijderen

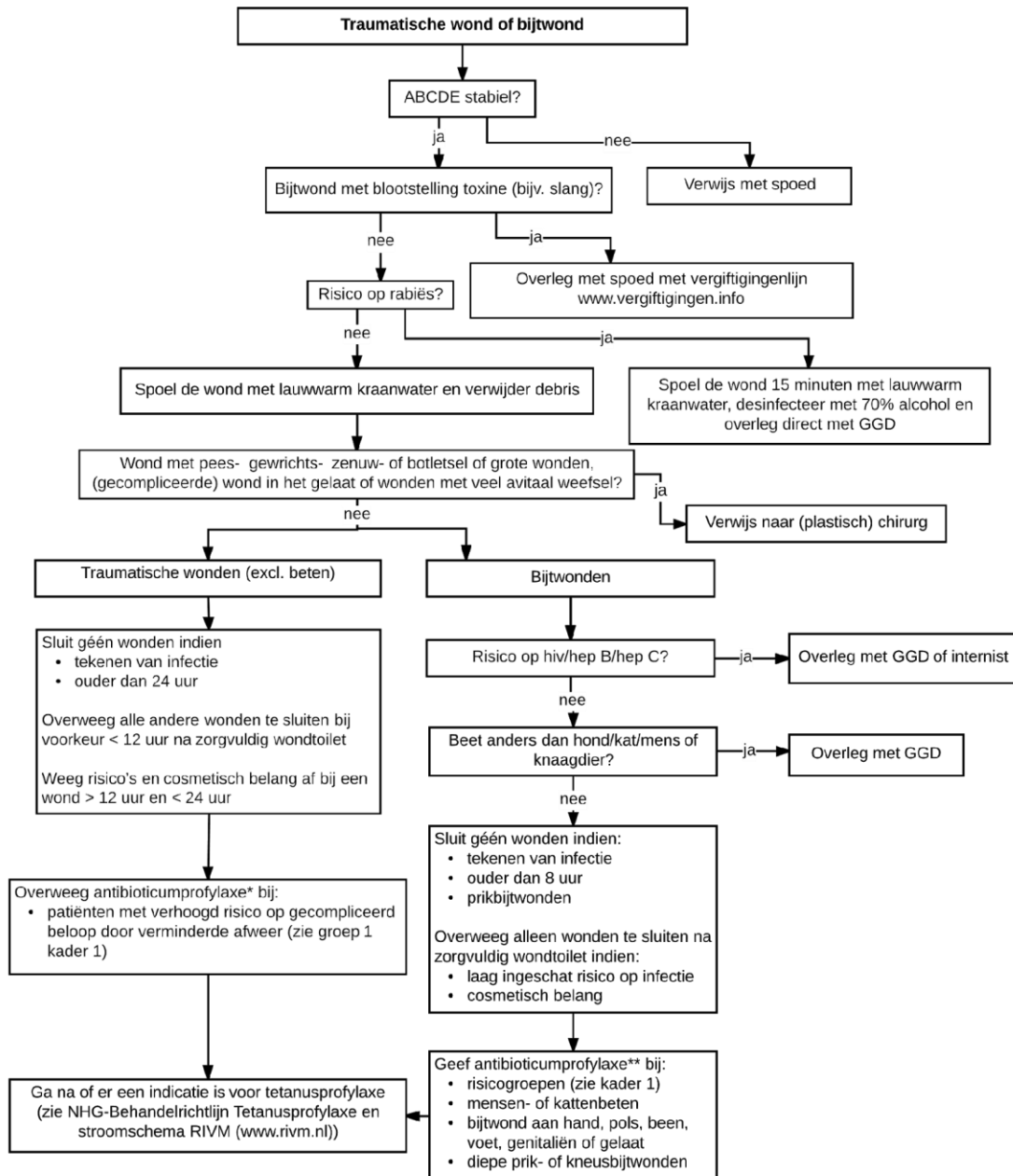
Vangnetadviezen

- wondinfectie
- onvoldoende genezing

Bijlage 1: Wonden NHG

Stroomdiagram traumatische wonden en bijtwonden van de NHG

Kader 1 Risicogroepen

1. *Verhoogd risico op gecompliceerd beloop door een verminderde afweer:* o.a. onbehandelde hiv-infectie, eerdere transplantatie (orgaan/stamcel/beenmerg), (hematologische) maligniteit, asplenie, multipale sclerose, medicatie (immunosuppressiva en (soms tot 1 jaar na gebruik van) cytostatica)
2. *Verhoogd risico op endocarditis:* voorgeschiedenis van endocarditis, hartklepprothesen of aangeboren hartklepafwijkingen (zie NHG-Behandelrichtlijn Endocarditisprofylaxe)
3. *Verhoogd risico op infectie van een gewrichtsprothese:* een gewrichtsprothese < 2 jaar oud, een gewrichtsprothese > 2 jaar in combinatie met een voorgeschiedenis van een geïnfecteerde prothese, reumatische gewrichtsaandoening of hemofilie

* Geef bij indicatie antibioticumprofylaxe bij traumatische wonden:
flucloxacilline gedurende 7 dagen

Bij penicilline-overgevoelighed: claritromycine gedurende 7 dagen of clindamycine gedurende 7 dagen

** Geef bij indicatie antibioticumprofylaxe bij bijswonden:
amoxicilline/clavulaanzuur gedurende 5 dagen

Bij penicilline-overgevoelighed: doxycycline gedurende 5 dagen en bij kinderen < 8 jaar clindamycine gedurende 5 dagen

Bijlage 2: Tetanus LCI

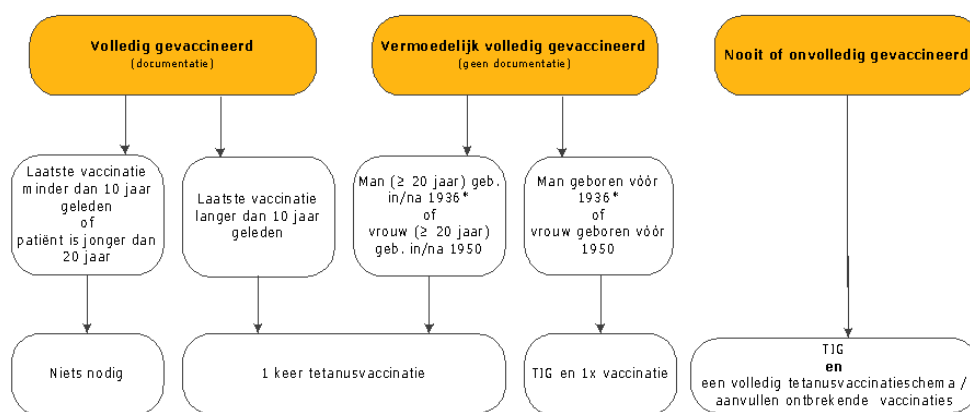
Samenvatting tetanusvaccinatie bij wonden van de LCI-richtlijn

Tetanus post-expositieprofylaxe (PEP) bij wonden

- ✓ Open wond met (mogelijk) contact met straatvuil, aarde of mest
- ✓ Dierenbeet
- ✓ Diepe 2e- en 3e-graads brandwonden

Let op:
Immuuungecompromitteerden: TIG en 1x vaccinatie.
Immuuungecompromitteerden en niet/onvolledig gevaccineerd:
TIG en ontbrekende vaccinaties aanvullen.

Tetanusimmunoglobuline
en tetanusvaccinatie zo
snel mogelijk na de
verwonding toedienen!

Een volledig tetanusvaccinatieschema bestaat uit 1 vaccinatie op drie tijdstippen: 0, 1 en 7 maanden na het incident.

RIVM CB/LCI 2 juli 2019 Bijlage bij LCI-richtlijn Tetanus (www.lci.rivm.nl)

Zo snel mogelijk na verwonding toedienen

De incubatieperiode van tetanus is 24 uur tot 3 weken. TIG en tetanusvaccinatie daarom zo snel mogelijk na de verwonding toedienen. Bij latere presentatie is het nog zinvol om dit tot 21 dagen na de verwonding te doen.

Volledig gevaccineerd

- ✓ baby's van 4 maanden of ouder die volgens het Rijksvaccinatieprogramma zijn gevaccineerd (dus ten minste 3 tetanusvaccinaties hebben gehad);
- ✓ kinderen die alle vaccinaties in het Rijksvaccinatieprogramma hebben gehad die bij hun leeftijd horen;
- ✓ volwassenen geboren na 1950 die in hun jeugd anamnestic volledig volgens het Rijksvaccinatieprogramma zijn gevaccineerd óf op volwassen leeftijd 3 tetanusvaccinaties volgens schema hebben gehad en dat kunnen aantonen met documentatie;
- ✓ mannen geboren na 1936 die in militaire dienst in Nederland zijn geweest.
* 1936 is gebaseerd invoering van vaccinatie tegen tetanus bij mannen in militaire dienstplicht.

Vermoedelijk volledig gevaccineerd

- ✓ volwassenen die weten dat zij in het verleden volledig gevaccineerd zijn / ten minste 3 tetanusvaccinaties hebben gehad (zonder documentatie)

Onvolledig gevaccineerd

- ✓ baby's die nog geen 3 DKTP-vaccinaties hebben ontvangen;
- ✓ kinderen die niet alle DKTP-vaccinaties in het Rijksvaccinatieprogramma hebben gehad die bij hun leeftijd horen (zij dienen gemiste vaccinaties alsnog te krijgen. Als alleen de booster op 4- of 9-jarige leeftijd is gemist, is TIG niet nodig. Kinderen tot 5 jaar moeten een vacan krijgen wat ten minste 40 IE tetanus toxoid bevat om een goede basisimmuniteit op te bouwen);
- ✓ volwassenen die geen volledige serie van drie DKTP- of tetanusvaccinaties hebben gehad.

Immuuungecompromitteerden

Tot 2019 werden immuuungecompromitteerden altijd als niet-gevaccineerd beschouwd, ongeacht hun vaccinatiegeschiedenis. Naar aanleiding van recent onderzoek en conform internationaal beleid is het Nederlandse beleid hierop aangepast naar TIG en 1x vaccinatie bij volledig gevaccineerde immuuungecompromitteerde personen. Echter, indien zij in het verleden niet of onvolledig zijn gevaccineerd is het advies om hen TIG en ontbrekende vaccinaties aan te bieden.

RIVM CB/LCI 2 juli 2019 Bijlage bij LCI-richtlijn Tetanus (www.lci.rivm.nl)

Pagina 2 van 2